

سقط جنین

(بررسی علل روانی و آسیب های پس از آن)

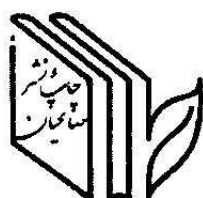

دولفان

دکترسیده علیا محمدیان

(عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ساری)

معظم رحیمی اسکی

سرشناسه	:	عمادیان، سیده علیا، ۱۳۶۴ -
عنوان و نام پدیدآور	:	سقط جنین (بررسی علل روانی و آسیب‌های پس از آن) / مولفان سیده‌علیا عمادیان، معظم رحیمی‌اسکی.
مشخصات نشر	:	تهران: انتشارات صالحیان، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	:	۸۰ ص.؛ ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۲۱۴-۳۰۱-۵
وضعیت فهرست نویسی	:	فیبا
موضوع	:	سقط‌جنین — جنبه‌های روان‌شناسی
موضوع	:	Miscarriage -- Psychological aspects
موضوع	:	سقط‌جنین
موضوع	:	Miscarriage
موضوع	:	ران — بهداشت روانی
موضوع	:	Women -- Mental health
شناسه افزوده	:	حیدر اسکی، معظم، ۱۳۵۹-
رده بندی کنگره	:	۶۶۴G
رده بندی دیویی	:	۶۱۳۹۲
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۱۳۳۴۹۰

سقط جنین (بررسی علل روانی و آسیب‌های پس از آن)

تألیف: سیده‌علیا عمادیان، معظم رحیمی‌اسکی

ناشر: صالحیان

صفحه آرایشی: معصومه پاشازاده

سال و نوبت چاپ: اول-۱۳۹۸

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۱۴-۳۰۱-۵

قیمت: ۱۶۰۰۰ تومان

حق چاپ محفوظ است.

دفتر مرکزی: میدان انقلاب، کارگر جنوبی، کوچه شهدای ژاندارمری، پلاک ۱۲۷، واحد ۳، تلفن: ۶۶۹۷۹۳۰۰

www.pubsalehiyan.ir

فهرست مطالب

پیشگفتار..... ۱۱

مقدمه ۱۳

چند اصطلاح مهم برای مطالعه کتاب حاضر..... ۱۶

فصل ۱ ✕ ۱۷

زایمان

تعریف زایمان..... ۱۷

انواع روش‌های زایمان..... ۱۷

زایمان طبیعی..... ۱۷

الف) روش‌های زایمان طبیعی بدون درد- غیر دارویی..... ۱۸

۱- زایمان در آب..... ۱۸

۲- مهارت‌های تن آرامی یا هیپنوتراپی..... ۱۹

۳- زایمان فیزیولوژیک..... ۱۹

۴- تحریک الکتریکی عصب از راه پوست (تِنس)..... ۲۰

۵- ماساژ با یخ..... ۲۰

۶- رایحه درمانی (آروماتراپی)..... ۲۰

۷- ماساژ بدن..... ۲۱

۸- طب سوزنی..... ۲۱

ب) روش‌های زایمان طبیعی بدون درد- دارویی..... ۲۱

۱- زایمان طبیعی با تزریق دارو..... ۲۱

۲- زایمان طبیعی با بی‌حسی اپیدورال..... ۲۲

۳- زایمان طبیعی با گاز استنشاقی..... ۲۲

زایمان سزارین..... ۲۲

فصل ۲ ✧ ۲۵

سقط جنین

- ۲۶..... تاریخچه سقط جنین
- ۲۷..... انواع سقط جنین
- ۲۷..... ۱- سقط جنین عمدی (خود خواسته).....
- ۲۷..... ۲- سقط جنین غیر عمدی (ناخواسته).....
- ۲۸..... روش های سقط جنین عمدی.....
- ۲۹..... آسیب های ناشی از سقط جنین.....
- ۲۹..... الف) عوارض جسمانی سه ماهه بنین.....
- ۳۰..... ب) عوارض روانی سقط جنین.....
- ۳۲..... سقط عمدی جنین از نظر اسلام.....
- ۳۲..... چه زمانی روح در جنین دمیده می شود.....

فصل ۳ ✧ ۳۳

مفاهیم مرتبط به افسردگی

- ۳۴..... جنس.....
- ۳۵..... خلأیت به عنوان عامل خطر آفرین ابتلا به افسردگی.....
- ۳۵..... سن.....
- ۳۵..... عوامل دیگر.....
- ۳۶..... انواع افسردگی.....
- ۳۶..... ۱- افسردگی عمده (اساسی) (MDD).....
- ۳۶..... نشانه های افسردگی عمده:.....
- ۳۷..... انواع مختلف افسردگی عمده.....
- ۳۷..... الف) افسردگی روان پریشی (سایکوتیک).....
- ۳۸..... ب) افسردگی پس از زایمان.....
- ۳۸..... ج) روان پریشی پس از زایمان.....
- ۳۸..... د) اختلال ملال پیش از قاعدگی.....

۳۸.....	۲- افسرده خویی.....
۳۹.....	خصوصیات افسرده خویی.....
۳۹.....	۳- اختلال عاطفی فصلی.....
۴۰.....	خصوصیات اختلال عاطفی فصلی.....
۴۰.....	۴- افسردگی دو قطبی.....
۴۰.....	خصوصیات افسردگی دو قطبی.....
۴۱.....	نظریه های افردگی.....
۴۲.....	همه گیر شناسی و پیامدهای اختلال افسردگی.....
۴۳.....	علت شناسی اختلال های افردگی.....
۴۳.....	الف) عوامل عصبی- رفتاری.....
۴۴.....	ب) عوامل اجتماعی دخیل در افردگی.....
۴۵.....	ج) عوامل شناختی.....
۴۶.....	د) عوامل رفتاری، درماندگی آموخته شده.....
۴۶.....	درمان های روانشناختی افسردگی.....
۴۶.....	درمان شناختی - رفتاری.....

فصل ۴ ✖ ۲۰

استرس ادراک شده

۵۰.....	نشانهان انطباق (سازگاری) کلی.....
۵۱.....	دیدگاه های مختلف در مورد استرس.....
۵۲.....	نظریه شناختی - هیجانی.....
۵۲.....	استرس مثبت و استرس منفی.....
۵۳.....	تأثیر استرس.....
۵۳.....	پاسخ فشار روانی.....
۵۴.....	روش های کاهش فشار روانی.....

فصل ۵ ✕ ۵۷

حمایت اجتماعی

- نقش حمایت اجتماعی در حفظ سلامت جسمانی و روانی ۵۷
- انواع حمایت اجتماعی ۵۸
- حق ما و ارزش‌های اخلاقی ۵۸
- حمایت اجتماعی در سازمان‌ها ۵۹

فصل ۶ ✕ ۶۱

سخن پایانی

- منابع ۶۷
- الف- فارسی ۶۷
- ب- انگلیسی ۷۴

پیشگفتار

بارداری باعث تغییرات عمده جسمی و روانی در زنان می شود. متأسفانه درباره تغییرات روانی این دوره در مقایسه با تغییرات جسمی مطالعات کمتری صورت گرفته است (قدیمی و قاسمی^۱، ۲۰۱۳). این در حالی است که حاملگی از عوامل پراسترس زندگی است که می تواند این واقعه بزرگ به عنوان زمینه آسیب پذیری برای ابتلا به اختلالات افسردگی واضطرابی گردد. در این میان عواملی نیز خطر ابتلا به اختلالات روانشناختی در این دوران را تشدید می کنند. عوامل خطر آسیب پذیری به افسردگی، رده ان بارداری شامل سن پایین، درآمد پایین، سواد کم، سابقه شخصی یا خانوادگی افسردگی، سابقه سقط یا ختم حاملگی و نیز کم بود حمایت های اجتماعی می باشد (کونین گام و لوونو^۲، ۲۰۱۵). علی رغم این درمان های زیستی برای مشکلات پزشکی در دوران بارداری و مشکلات روانشناختی به جملگی عوارض و افسردگی در این دوران، هنوز احتیاج به بررسی های بیشتر برای روشن شدن این موضوع از روایای مختلف احساس می شود (بدائی، علی پور، ثوری، پیمان و سعیدپور، ۱۳۹۵). چرا که از جمله خطرات احتمالی دوران بارداری سقط جنین است. به دلیل این که در اکثر موارد سقط جنین به هر شکلی که با خونریزی می باشد ادامه خونریزی به دنبال سقط جنین و یا خونریزی در طی آن می تواند برای سلامت مادر زیان بار بوده و منجر به کم خونی و مشکلات جسمی و روحی حتی به مرگ مادر منجر شود. همچنین بروز عفونت و زخم های عفونی در خارج و داخل رحم به دلیل دستکاری های انجام شده در این ختم حاملگی می تواند منجر به عفونت لوله و چسبندگی داخل رحمی و عقیمی دائم زن شود. زنان که به سقط می شوند گرفتار واکنش سوگواری فوق العاده شدیدی می شوند و احساس گناه زیادی را به دلیل این واقعه منطقی است که اگر فرض کنیم این ناراحتی عاطفی با از دست دادن بارداری های مکرر، تشدید تر خواهد شد (قدیمی و قاسمی، ۲۰۱۳). بر این اساس، استرس ناشی از آگاهی از لزوم سقط می تواند زنانی که مستعد سقط هستند را با انواع مشکلات روانشناختی مواجه کند.

مطالعات گذشته نشان داده اند که فقدان حمایت اجتماعی، یک عامل خطر مهم برای افسردگی قبل و پس از زایمان است. در حالی که پیوند های اجتماعی قوی، به عنوان یک حفاظ در مقابل افسردگی در طول بارداری و پس از زایمان عمل می کنند (مسعودنیا^۳، ۲۰۱۱؛ رحمانی^۱، ۲۰۱۱).

1. Ghadami & Ghasemi
2. Cunningham & Leveno
3. Masoodnia

همچنین مشکلات ناشی از بارداری شامل کاهش حمایت، تاریخچه قبلی افسردگی، مشکلات مامایی و نوزادی و حوادث استرس آور زندگی منجر به افسردگی پس از زایمان می شود (کوزوکی و والکر^۲، ۲۰۰۹). لذا با در نظر گرفتن اتفاقات غیر منتظره جسمانی و روانی بارداری و از آنجایی که سقط جنین به دلایل مختلف نظیر کمبود توان جسمی زنان و اختلالات ژنتیکی و عوامل دیگر شیوع به نسبت بالایی یافته که تعداد بی شماری از این سقط ها بعد از تحمل استراحت های طولانی مادر و چند ماه بعد از بارداری علی رغم میل باطنی مادر و خانواده و بعد از ایجاد دلبستگی مادر با جنین رخ می دهد و پیامدهای زیادی نظیر تحمل استرس و احساس یاس و افسردگی را در پی دارد؛ لذا مطالعات در این زمینه در هر زمانی لازم و ضروری است. بر این اساس کتاب حاضر تلاش دارد به متخصصان علوم پزشکی بخصوص متخصصان زنان و زایمان و مامایی در زمینه اهمیت روحیه زنان مستعد سقط جنین، ممودها و پیشنهادات ارزنده ای ارائه دهد. با همکاران روانشناس و روانپزشک همکاری نزدیکتر داشته باشند. به روانشناسان و روانپزشکان نیز در زمینه نقش افسردگی، استرس و حمایت اجتماعی در میزان سقط جنین و نیز تفاوت این متغیرها در زنان با زایمان موفق و زنان با سقط جنین اطلاعات لازم را ارائه نماید.